

ETNOGRAFICKÝ REGION

Abyste si etnografický region Valašsko nezpantali s rumuskú Valachiu, bývá též nekdy menované Moravské Valašsko. Region, to je dyž sa na nekerém území vyňúrāju společné znaky prostoru a zkúmaných jevú. To slovo etnografický už enem popisuje výběr zkúmaných objektů a metodu ich zpracování. Pýtáš sa, co ten etnografický region určuje? Tož třebaš odlišnosť lidové kultúry od lidové kultúry susedních území, též to, esli lidé vjedmo majú o téj svojěj odlišnosti kultúry a aj méno regiona a ich lidí, nářečí, fyzický parsun aj nejaké specifika psychiky.

Vznik etnografických oblastí sa též řídil podla nejakých pravidel. Na našem území sa na formování regionu, a tak aj lidové kultúry, podílel třebaš vliv geografických podmínek. Valaši hledali úrodnú půdu a podla toho pak aj vypadal výběr kmenových sídel, ich chalupy lebo strava. Neskořej sa naučili přizpůsobit' všelijakým podmínkám přírody, ale nejaké oblasti sa toťtu podmínkú řídily furt, třebaš horské oblasti, keré dovolovaly enem nejaký způsob obživy aj života. Dalěj to bylo aj kmenové uspořádání a kultura. Za důležitú podmínku, kerá mjéla vliv na vznik etnografických oblastí, bylo dlúhé sůžití lidí, keří v jednom celku mjéli společnú kultúru a hospodaření a hranice ich panství byla aj hranicú etnografické oblasti. Též to byl vliv víry, kerú lidé vyznávali (podla té církevní hranice sa určovala hranica kulturní), a kerá sa podílela na formování lidové kultúry, psychiku lidí, ich vědomí súnáležitosti k daněj oblasti aj života v rodině. Jinačí sociální vývoj hrál též důležitú úlohu, lebo sa nízká životní úroveň zaostalejších území dycky nejak odrážala na jejich kultúře, kerú sa tak odlišovali od bohatších susedú. Věčí vědomí příslušnosti k etnografické oblasti sa d'élo aj historickú tradicú, třebaš povstáním poddaných, strážná služba aj iné. Na vzniku etnografických oblastí sa dálej podílelo etnické složení lidí a ich kultura (domáci aj ta od kolonistů) a dialekt.

Ludé etnografického regionu sú teda nejakým etnickým společenstvím, keré má typickú lidovou kultúru a gde lidé vědmo majú o svojej sounáležitosti a kulturní odlišnosti. Etnografické skupiny sa vyznačujú typickým způsobom života, krajové zvláštnosti určujú typ ošaty, pjesniček, tanců, chalup aj zvyků a lidé tyto kulturní odlišnosti znajú, stejnak tak aj rozsah oblasti.

Včil eště jedna poznámka – kultura ani hranice etnografického regionu nevznikly v jednom roku, ale kolonizací, sociálníma změnama a dalšíma sa furt mjénily diferenční znaky regiona, keré pak určovaly hranice a ráz lidové kultúry. O tom pravím věc v hranicách regiona.

(Štika, 1973)